

Asia: VN/18505/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi

Kommentit esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuista yleisesti

Kommentit yleisesti esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuista

Hallituksen esityksen tavoitteena on mm. tuottaa digitaalinen henkilöllisyystodistus, ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline ja luonnollisen henkilön tunnistusväline.

Julkisen ja yksityisen sektorin palvelut ovat siirtyneet yhä enemmän sähköisiksi palveluiksi. Yhteiskunnan nopean digitalisaatiokehityksen vuoksi onkin tarkoituksenmukaista, että eri ihmisryhmille tarjotaan yhdenvertaisesti pääsy digitaalisiin palveluihin ja näin mahdollisuus ottaa osaa digitaaliseen yhteiskuntaan sekä mahdollistaa digitaalisen henkilöllisyyden hyödyntäminen laajasti eri yhteiskunnan palveluissa.

Hallituksen esityksessä todetaan, että ehdotuksilla arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia työllisyyteen, työelämään ja -tehtäviin liittyen digitaalisten palvelujen käyttömahdollisuuksiin sekä ulkomaalaisten työllistymismahdollisuuksiin. Digitaalinen henkilöllisyystodistus mahdollistaa henkilölle henkilöllisyyden osoittamisen digitaalisen asiointin yhteydessä myös työtehtäviin liittyen. TE-palveluissa on tällä hetkellä käytössä sähköinen asiointi, jonka käyttö edellyttää vahvaa tunnistautumista. TE-palveluiden asiakkaat käyttävät asiointipalvelua yleensä pankkitunnuksilla, mikä on käytännössä osoittautunut suhteellisen toimivaksi ratkaisuksi. Toisaalta taas nopean digitalisaatiokehityksen vuoksi tärkeää on miettiä uusia palveluita, joiden avulla ihmiset voivat paremmin/helpommin ottaa osaa digitaaliseen yhteiskuntaan ja palveluihin. Ulkomaalaisen henkilön digitaalinen asiointiväline voi taas helpottaa ulkomaalaisen henkilön työllistymistä mahdollistamalla heille nykyistä tasapuolisemmat edellytykset hoitaa mm. työhön liittyviä tehtäviä myös digitaalisissa asiointipalveluissa.

Keski-Suomen TE-toimisto pitää esityksen keskeisiä tavoitteita kannatettavina. Tärkeää on kuitenkin huomioida, että henkilötietojen laajamittainen käsittely yhdistettynä uusien teknisten ratkaisujen

käyttöön luo korkean riskin henkilötietojen käsittelylle. Tärkeää on myös huomioida ja varmistaa, että tunnistuspalvelut toteutuvat ns. vahvan sähköisen tunnistautumisen avulla sekä kehittyvät teknologioiden ja tarpeiden mukaan. Erityisen tärkeää on, että tunnistuspalveluissa otetaan huomion käyttäjien yksityisyyden ja henkilötietojen suoja, jotta tiedot pysyvät ns. salassa. Yleisenä lähtökohtana voidaankin todeta, että mitä laajempi digitaalisen identiteetin käyttöala on, sitä tärkeämpää on toiminnallisten ratkaisujen tietoturvallisuus. Kaikki mahdolliset riskit, kuten esim. identiteettivarkauksien lisääntyminen, on huomioitava ratkaisuissa.

Kommentit digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta

-

Kommentit ulkomaalaisen digitaalisesta asiointivälineestä

-

Kommentit luonnollisen henkilön tunnistusvälineestä

-

Kommentit ehdotetusta toimintamallista ja viranomaisten tehtävistä palveluiden tuottajina

-

Esitysluonnokseen sisältyvät säädösehdotukset ja niiden perustelut

Kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta sekä esitetystä sääntelystä yleisesti

-

Kommentit ehdotuksesta Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annettavaksi laiksi

-

Kommentit ehdotuksesta digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta annettavaksi laiksi

-

Kommentit muuhun ehdotettavaan lainsäädäntöön

-

Kommentit henkilötietojen käsittelyä koskevista sääntelyratkaisuista sekä tietosuojaa koskevista kysymyksistä

-

Kommentit esityksen perustuslakia ja säätämisyjärjestystä koskevista kysymyksistä

-

Kommentit esityksessä esitetystä alustavasta kilpailuoikeudellisesta arviosta

-

Kommentit muista esitykseen ja sen valmisteluun liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä

-

Vaikutusten arviointi

Kommentit vaikutusten arvioinnista yleisesti

-

Kommentit taloudellisista vaikutuksista

-

Kommentit vaikutuksista viranomaisten toimintaan

-

Kommentit muista yhteiskunnallisista vaikutuksista ja ympäristövaikutuksista

-

Millaisia vaikutuksia ehdotetulla sääntelyllä olisi oman organisaationne tai toimialanne näkökulmasta?

-

Kohdennetut kysymykset vaikutusten arvioinnin tarkentamiseksi jatkovalmistelun aikana (lausunnonantaja voi valita itselleen soveltuvat teemat)

Julkishallinnon toimijoita pyydetään arvioimaan, millaisia määrärahaveikutuksia (esimerkiksi järjestelmäkustannuksia tai henkilöstökustannuksia) esitetyllä lainsäädännöllä ja ratkaisulla arvioidaan olevan organisaatiossa sekä ottamaan kantaa ovatko muutokset hoidettavissa nykyisten määrärahojen puitteissa vai vaativatko ne lisämäärärahoja.

-

Kiellettyä valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskevia kysymyksiä on käsitelty valmistelun aikana, mutta näitä kysymyksiä ei ole kyetty arvioimaan tyhjentävästi. Miten arvioisitte näitä kysymyksiä ja miltä osin esitettyä arviota olisi erityisesti tarkennettava? Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotuksilla olevan kilpailulle sekä olemassa olevien että tulevaisuudessa kehittyvien palveluiden näkökulmasta?

-

Vastaavatko suunnitellut ratkaisut asiointipalveluiden tarpeeseen?

-

Miten arvioitte ehdotusten vaikuttavan tunnistuksen hyödyntäjien toimintaan, esimerkiksi asiointipalveluiden tarjoajiin? Onko ehdotuksella vaikutuksia esimerkiksi sähköisen tunnistamisen käyttöön, liiketoiminnan kannattavuuteen tai investointien tarpeeseen?

-

Millaisia teknisiä toteutuksia tai hankintoja digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen hyödyntäminen osaltanne tai toimialallanne edellyttäisi sähköisessä ja/tai käyntiasioinnissa? Miten tämä vertautuu tunnistuspalveluiden ostoon luottamusverkoston toimijoilta?

-

Mitä vaikutuksia digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tarjoamisella yksityisen sektorin käyttöön on nykyiseen tunnistuspalveluiden hankintaan luottamusverkoston palveluntarjoajilta?

-

Onko esityksellä vaikutuksia uusien yksityisen sektorin tunnistusvälineiden tai -palveluiden tarjonnan syntymiseen luottamusverkostossa tai sen ulkopuolella?

-

Millä tavoin arvioitte esitettyjen ratkaisujen vaikuttavan nykyisten vahvan sähköisen tunnistamisen palveluntarjoajien liiketoimintaan? Onko tähän vaikutusta sillä, missä määrin ja kuinka kauan palveluntarjoajille maksettaisiin tunnistustapahtumista julkisen sektorin palveluihin tai sillä, onko digitaalinen henkilöllisyystodistus luottamusverkostotoimijoiden hyödynnettävissä maksutta?

-

Millä tavoin arvioitte ehdotusten vaikuttavan ulkomaisiin yrityksiin ja asiointipalveluihin?

-

Miten esitetyt ratkaisut ja ehdotettava sääntely vastaavat erityisryhmien tarpeisiin erilaisissa asiointitilanteissa? Onko yhdenvertaisuus otettu riittävästi huomioon?

-

Arvioitteko, että hankkeessa esitetty ratkaisu parantaa alle 15-vuotiaiden mahdollisuuksia sähköiseen asiointiin? Mahdollistavatko ratkaisut sen, että asiointipalvelut voivat halutessaan huomioida palvelussaan henkilön iän? Onko alaikäisten asiointimahdollisuuksien mahdollisella laajenemisella vaikutuksia asiointipalveluiden tuottamiseen?

-

Millä tavoin arvioitte, että esitys vaikuttaa ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuuksiin käyttää asiointipalveluita Suomessa tai ennen maahan saapumista? Millaisia vaikutuksia esityksellä on työntekijöiden liikkuvuuteen?

-

Onko tietoturvallisuutta ja tietosuojaa koskevat kysymykset mielestänne otettu riittävästi huomioon esitetyissä ratkaisuissa ja ehdotetussa sääntelyssä?

-

Muut kommentit

-

Säynätmäki Tuula
Keski-Suomen TE-toimisto

Ruohtula Johanna
Keski-Suomen TE-toimisto